

INSTYTUT ARCHEOLOGII I ETNOLOGII
POLSKA AKADEMIA NAUK

JOURNAL OF URBAN ETHNOLOGY

17/2019

ETNOLOGIA, ANTROPOLOGIA MIASTA



Redakcja Journal of Urban Ethnology serdecznie dziękuje Wydziałowi Studiów Humanistycznych Uniwersytetu Karola w Pradze za pomoc w przygotowaniu niniejszego tomu w ramach programu Progres Q₂₂ 20 60 22/003

INSTYTUT ARCHEOLOGII I ETNOLOGII
POLSKA AKADEMIA NAUK

JOURNAL OF URBAN ETHNOLOGY
17/2019

ETNOLOGIA, ANTROPOLOGIA MIASTA

Redaktor naczelny / Editor-in-chief: dr hab. Róża Godula-Węclawowicz, prof. IAE PAN (etnologia)

Sekretarze redakcji / Editorial secretaries: dr Ewa Baniowska-Kopacz (etnologia), dr Alicja Soćko-Mucha (etnologia)

Redaktor tematyczny / Topic editor: dr hab. Grażyna Ewa Karpińska, prof. UŁ (etnologia)

Redaktor języka polskiego / Polish language editor: dr Joanna Kulczyńska-Kruk (filologia polska)

Rada naukowa / Scientific Council:

dr hab. Marcin Brocki (Uniwersytet Jagielloński, Kraków); Dr. Iwona Dudek-Blaise (Centre national de la recherche scientifique, Marseille); doc. Ph.Dr. Jan Horský, Ph.D. (Univerzita Karlova v Praze, Praha); Ph.D. Laurie Koloski Assoc Prof (University of William&Mary, Williamsburg, VA, USA); prof. dr hab. Aleksander Posern-Zieliński (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu); PhD Agnieszka Sadrei (Historic Royal Palaces, Tower of London); Peter Salner, PhD, DrSc. (Slovenská akadémia vied, Bratislava); doc. PhDr. Blanka Soukupová, CSc. (Univerzita Karlova v Praze, Praha); prof. dr hab. Franciszek Ziejka (Uniwersytet Jagielloński, Kraków)

Koncepcja okładki / Cover design: Róża Godula-Węclawowicz

Autor zdjęcia na okładkę / Cover photograph: Mirosław Mrozik, www.mrozilla.pl

Recenzenci / Board of Reviewers:

dr hab. Joanna Bar, prof. UP; dr Jerzy Baradziej; dr hab. Kamila Baraniecka-Olszewska, prof. IAE PAN; prof. dr hab. Janusz Barański; PhDr. Dana Bittnerová, CSc.; Prof. PhDr. Marta Botikova, CSc.; prof. dr hab. Wojciech Burszta; prof. dr hab. Mirosława Drozd-Piasecka; dr hab. Anna Engelking, prof. IS PAN; dr hab. Jacek Gądecki; dr hab. Monika Golonka-Czajkowska; dr hab. Zuzanna Grębecka; dr hab. inż. arch. Mateusz Gyurkovich, prof. PK; Mgr Juraj Janto, PhD.; dr hab. inż. arch. Artur Jasiński, prof. KAAFM; prof. dr hab. Iwona Kabzińska; prof. dr hab. Ryszard Kantor; dr hab. Eugeniusz Kłosek, prof. UW; dr hab. Leszek Korporowicz, prof. UJ; dr hab. Maciej Kurcz, prof. UŚ; dr hab. Inga Kuźma, prof. UŁ; Daniel Luther, CSc.; dr hab. Anna Malewska-Szałygin, prof. UW; dr hab. Magdalena Matyszek-Imielińska; prof. dr hab. Janusz Mucha; PhDr. Alexandra Navrátilová, CSc; dr hab. Anna Niedźwiedz; dr hab. Ewa Nowina-Sroczyńska, prof. UŁ; dr hab. Adam Pomieciński, prof. UAM; PhDr. Katerina Popelkova, CSc; prof. dr hab. Halina Rusek; dr hab. Renata Tańczuk, prof. UW; prof. dr hab. Anna Tyrpa; dr hab. Grzegorz Studnicki

Tłumaczenie artykułu S. Sikory / Translation of the article by S. Sikora: Aleksandra Rodzińska-Chojnowska

Tłumaczenie artykułu B. Soukupovej / Translation of the article by B. Soukupová: Biuro tłumaczeń DIDACTICUS s.r.o.

Tłumaczenia i korekta abstraktów / Translation and Proofreading of the abstracts: Klaudyna Michałowicz

Korekta artykułu K. Brožovičovej / Proofreading of the article by K. Brožovičová: Zbyněk Petřík

Korekta / Proofreading

korektorzy językowi, autorzy / proofreaders in native languages, authors

Korektorzy języka słowackiego / Slovak language proofreaders: Ela Golianová, Ingrid Kostovská, Martin Lokša

Opracowanie graficzne, skład: „ROCH” Wojciech Ochocki

Druk: Partner Poligrafia, Białystok

Journal of Urban Ethnology jest ewaluowane przez: Web of Sciences – Emerging Sources Citation Index; ERIH PLUS; Index Copernicus – International Journals Master Lists; Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (wykaz czasopism 2019, pozycja 13118).

Artykuły z poszczególnych numerów są dostępne on-line:
<http://rcin.org.pl/dlibra/publication?id=75042&ctab=3>

Pismo założone w 1992 r., do 2001 r. wydawane przez Muzeum Niepodległości w Warszawie, następnie do 2010 r. przez Polskie Towarzystwo Etnologii Miasta. Od grudnia 2012 r. prawnym właścicielem tytułu jest Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk.

Adres / Address:

Journal of Urban Ethnology
Instytut Archeologii i Etnologii PAN
ul. Sławkowska 17
31-016 Kraków
Polska
e-mail: jue.etno.pan@gmail.com
tel. : +48 12 422 48 65
www.iaepan.edu.pl/journal.html

Journal of Urban Ethnology © Copyright 2019. All papers are copyright to their authors and Institute of Archaeology and Ethnology Polish Academy of Sciences.

SPIS TREŚCI – CONTENTS

Antropologiczne wymiary zadomowienia Anthropological dimensions of domestication

Blanka Soukupová Space – landscape – home – homeland <i>Przestrzeń – krajobraz – dom – ojczyzna</i>	11
Klára Brožovičová Changing cityscapes and the process of contemporary gentrification: The study of the transformation of a socially excluded area in Brno, the Czech Republic <i>Proměny městských scénérií a proces současné gentrifkace: Studie proměny vyloučené lokality v Brně, České republice</i>	31
Ewa Grażyna Karpińska Udomowianie ulicy. Z etnograficznych badań terenowych na Wschodniej <i>Taming a street. From the ethnographic field research at Wschodnia Street</i>	47
Ewa Baniowska-Kopacz „Nowohuckie podwórka” – od podwórka. Spojrzenie etnologa <i>“The backyards of Nowa Huta” as seen from the backyard. An ethnologist’s view</i>	63
Sławomir Sikora Feeling at home in Grochów. The phenomenon of Kicia Kocia <i>Zadomowienie na Grochowiu. Fenomen Kici Koci</i>	81
Karolina Dudek U siebie w biurze. Materialne środowisko <i>homo officens</i> <i>At home in the office. Homo officens material environment</i>	97
Janina Hajduk-Nijakowska Proces wrastania autochtonów i przesiedleńców w nową przestrzeń kulturową na Śląsku po II wojnie światowej <i>The process of the autochthons’ and displaced people’s growing into the new cultural space of Silesia after the Second World War</i>	109
Róża Godula-Węclawowicz Gdy dom nie jest domem. Kraków w cieniu Lwowa <i>When the home is not a home. Cracow in the shadow of Lvov</i>	123

Jadwiga Kozłowska-Doda

- Przesiedleńcy ze strefy wykluczenia po katastrofie atomowej w Czarnobylu:
 problemy z zadomawianiem się w nowej przestrzeni 149
*Evacuees from the Exclusion Zone after the Chernobyl nuclear disaster:
 problems with settling in a new space*

Katarina Košťalová, Roman Hofreiter

- Fenómén návratu domov. Mladí ľudia a ich návrat zo zahraničia na Slovensko 171
The phenomenon of return. Young people and their return to Slovakia from abroad

Katarzyna Zarzycka

- Jak mieszka „stoik”? Proces zadomawiania się w Warszawie na przykładzie studentów
 pochodzących spoza stolicy 187
*How does a „jar” live? The process of settling in Warsaw on the example of students
 originating from outside the capital*

Piotr Jordan Śliwiński

- Nauczyć się swojego domu. Mieszkania treningowe – trening w mieszkaniu 203
To learn one's home. Training apartments – training in an apartment

Joanna Pankau

- Bezdomni, mobilni, zadomowieni mieszkańcy miast (w praktykach artystycznych) 211
The homeless, mobile, well-settled residents of cities (in artistic practices)

Andrzej Paweł Wejland

- Dom na wsi. Antropologiczna lektura palimpsestów etnicznych: zamieszkanie i zadomowienie 227
*A house in the country. An anthropological reading of ethnic palimpsests:
 habitation and a sense of settlement*

Zuzana Beňušková

- Nájomné bývanie na vidieku na príklade výskumu vybraných obcí 243
Tenanted housing in rural areas – research on the example of selected villages

Małgorzata Dziura

- Rola i znaczenie dźwięku dzwonów w kształtowaniu poczucia zadomowienia 259
The role and significance of bells in the feeling of settlement

Margita Jagerova

- „Prosím nepáliť sviečky, ešte žijeme“ – k problematike „zabývania sa“ v priestore cintorína 279
“Don't light the candle, please, we are still alive” – preparing one's own “residence” at a cemetery

Jacek Jan Pawlik

- Kosmiczne i społeczne wymiary zadomowiania się w przestrzeni.
 Przykład acefalicznego ludu Konkomba z Ghany i Togo 293
*The cosmic and social dimensions of the process of settling within a space.
 Example of the acephalous Konkomba people from Ghana and Togo*

Miscelanea**Stanisława Trebunia-Staszal**

- Muzeum Tatrzańskie jako laboratorium dziedzictwa. Część II 307
The Tatra Museum as a laboratory of heritage. Part II

Joanna Krajewska

- Dziedzictwo Docklands a transformacja dawnych terenów portowych Londynu.
Obszar Bermondsey Riverside: od Tower Bridge do King's Stairs Gardens 321
*The Docklands heritage and the transformation of the former port areas of London. Bermondsey Riverside:
from Tower Bridge to King's Stairs Gardens*

- Noty o autorach / Authors' biographical notes** 341

- Informacje dla autorów / Information for Contributors** 351

